

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

BỘ CÔNG THƯƠNG

**VIỆN NGHIÊN CỨU CHIẾN LƯỢC
CHÍNH SÁCH CÔNG THƯƠNG**

VŨ VĂN VIỆT

**GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN KINH DOANH CHUỖI
CỬA HÀNG BÁN LẺ ĐIỆN THOẠI DI ĐỘNG
TRÊN ĐỊA BÀN HÀ NỘI**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

HÀ NỘI – 2018

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

BỘ CÔNG THƯƠNG

**VIỆN NGHIÊN CỨU CHIẾN LƯỢC
CHÍNH SÁCH CÔNG THƯƠNG**

VŨ VĂN VIỆT

**GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN KINH DOANH CHUỖI
CỬA HÀNG BÁN LẺ ĐIỆN THOẠI DI ĐỘNG
TRÊN ĐỊA BÀN HÀ NỘI**

Chuyên ngành: Kinh doanh thương mại

Mã số: 62.34.01.21

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học:

1. PGS.TS. LÊ TRỊNH MINH CHÂU

2. PGS.TS. NGUYỄN HOÀNG LONG

HÀ NỘI - 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết quả nêu trong luận án là trung thực và chưa từng được ai công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

Tác giả luận án

Vũ Văn Việt

MỤC LỤC

Trang

Trang phụ bìa	
Lời cam đoan	
Mục lục	
Danh mục các chữ viết tắt	
Danh mục bảng biểu	
Danh mục hình vẽ	
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài Luận án	1
2. Tổng quan tình hình nghiên cứu đề tài trong và ngoài nước	2
4. Đối tượng và giới hạn phạm vi nghiên cứu đề tài Luận án	9
5. Phương pháp nghiên cứu	9
6. Những đóng góp mới về khoa học của Luận án	12
7. Cấu trúc luận án	13
CHƯƠNG 1 MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VÀ KINH NGHIỆM PHÁT TRIỂN KINH DOANH CHUỖI CỦA HÀNG BÁN LẺ ĐIỆN THOẠI DI ĐỘNG TRÊN ĐỊA BÀN ĐÔ THỊ LỚN	14
1.1. Khái niệm, các yếu tố cấu thành và đặc điểm kinh doanh chuỗi CHBL ĐTDD	14
1.1.1. Một số khái niệm và phân loại chuỗi CHBL	14
1.1.2. Các yếu tố cấu thành của chuỗi CHBL	19
1.1.3. Vai trò của phát triển kinh doanh chuỗi CHBL	21
1.1.4. Đặc điểm sản phẩm, thị trường và kinh doanh bán lẻ ĐTDD	22
1.2. Các yếu tố tác động đến phát triển kinh doanh chuỗi cửa hàng bán lẻ điện thoại di động trên địa bàn đô thị lớn	28
1.2.1. Các yếu tố thuộc môi trường vĩ mô (mô hình PEST)	28
1.2.2. Các yếu tố thuộc môi trường ngành (Porter)	30
1.2.3. Các yếu tố nội tại của doanh nghiệp	32
1.3. Nội dung phát triển kinh doanh chuỗi CHBL ĐTDD và đề xuất mô hình nghiên cứu	34
1.3.1. Nội dung phát triển kinh doanh chuỗi CHBL ĐTDD của doanh nghiệp.....	34
1.3.2. Đề xuất mô hình nghiên cứu sự phát triển kinh doanh chuỗi CHBL ĐTDD.....	50
1.4. Kinh nghiệm phát triển kinh doanh chuỗi CHBL của một số doanh nghiệp trên thế giới và bài học rút ra	51

1.4.1. Kinh nghiệm phát triển kinh doanh chuỗi CHBL của một số doanh nghiệp trên thế giới	51
1.4.2. Bài học kinh nghiệm về phát triển kinh doanh chuỗi CHBLĐTDD.....	55
CHƯƠNG 2: THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN KINH DOANH CHUỖI CỦA HÀNG BÁN LẺ ĐIỆN THOẠI DI ĐỘNG TRÊN ĐỊA BÀN HÀ NỘI.....	58
2.1. Khái quát thị trường ĐTDD trên địa bàn Hà Nội	58
2.1.1. Tăng trưởng và chuyển dịch cơ cấu kinh tế của Hà Nội.....	58
2.1.2. Quy mô và cơ cấu dân số trên địa bàn Hà Nội	61
2.1.3. Thu nhập và cơ cấu chi tiêu của dân cư, hộ gia đình (trong đó có chi tiêu cho ĐTDD nghe nhìn).....	62
2.1.4. Thực trạng tiêu dùng ĐTDD của cư dân trên địa bàn Hà Nội	64
2.2. Thực trạng các yếu tố tác động đến phát triển kinh doanh chuỗi CHBL ĐTDD trên địa bàn thành phố Hà Nội.....	66
2.2.1. Thực trạng các yếu tố thuộc môi trường vĩ mô (chính sách điều tiết thị trường ĐTDD).....	66
2.2.2. Thực trạng các yếu tố thuộc môi trường ngành	67
2.2.3. Thực trạng các yếu tố nội tại của doanh nghiệp	68
2.3. Phân tích thực trạng phát triển kinh doanh chuỗi CHBL ĐTDD của một số doanh nghiệp trên địa bàn Hà Nội	70
2.3.1. Khảo sát thực trạng phát triển kinh doanh chuỗi CHBL ĐTDD của một số doanh nghiệp trên địa bàn Hà Nội.....	70
2.3.2. Mô tả phương pháp kiểm định để xác lập mô hình nghiên cứu thực tế phát triển chuỗi CHBL ĐTDD trên địa bàn Hà Nội	78
2.4. Đánh giá thực trạng phát triển kinh doanh chuỗi CHBL ĐTDD trên địa bàn Hà Nội.....	102
2.4.1. Những thành công, điểm mạnh, ưu thế	102
2.4.2. Những điểm yếu, hạn chế.....	103
2.4.3. Nguyên nhân và những vấn đề đặt ra trong phát triển kinh doanh chuỗi CHBL ĐTDD trên địa bàn Hà Nội	104
CHƯƠNG 3 DỰ BÁO XU HƯỚNG PHÁT TRIỂN THỊ TRƯỜNG VÀ ĐỀ XUẤT GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN KINH DOANH CHUỖI CỦA HÀNG BÁN LẺ ĐIỆN THOẠI DI ĐỘNG TRÊN ĐỊA BÀN HÀ NỘI ĐẾN NĂM 2025 ĐỊNH HƯỚNG 2030	107
3.1. Dự báo xu hướng phát triển thị trường và kinh doanh ĐTDD trên địa bàn Hà Nội giai đoạn đến 2020 và 2025	107

3.1.1. Dự báo quy mô và xu hướng phát triển thị trường ĐTDD trên địa bàn Hà Nội	107
3.1.2. Dự báo tác động của các yếu tố đến phát triển kinh doanh ĐTDD trên địa bàn Hà Nội	108
3.1.3. Dự báo xu hướng phát triển kinh doanh ĐTDD trên địa bàn Hà Nội...	112
3.2. Định hướng phát triển kinh doanh chuỗi CHBLĐTDD trên địa bàn Hà Nội.....	115
3.2.1. Định hướng quản lý nhà nước đối với phát triển kinh doanh chuỗi CHBLĐTDD trên địa bàn Hà Nội	115
3.2.2. Định hướng phát triển kinh doanh chuỗi CHBLĐTDD của doanh nghiệp trên địa bàn Hà Nội	119
3.3. Giải pháp phát triển kinh doanh chuỗi CHBLĐTDD trên địa bàn Hà Nội năm 2025 định hướng 2030	120
3.3.1. Giải pháp đối với công ty mẹ của chuỗi CHBL.....	120
3.3.2. Giải pháp đối với các CHBL thành viên.....	124
3.4. Một số kiến nghị các cơ quan quản lý nhà nước về phát triển kinh doanh chuỗi CHBLĐTDD trên địa bàn Hà Nội	127
3.4.1. Kiến nghị với cơ quan quản lý nhà nước về xây dựng tiêu chí, tiêu chuẩn đối với phát triển kinh doanh chuỗi CHBLĐTDD.....	127
3.4.2. Kiến nghị về việc hỗ trợ chuỗi CHBLĐTDD nâng cao năng lực đội ngũ nhân viên thông qua các hiệp hội.....	129
3.4.3. Giải pháp đối với nhà nước.....	129
KẾT LUẬN	137
DANH MỤC CÔNG TRÌNH ĐÃ CÔNG BỐ LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN	142
TÀI LIỆU THAM KHẢO	143
PHỤ LỤC.....	149
Phụ lục 1: Bảng hỏi điều tra đối với các nhà quản lý trong các chuỗi CHBL ĐTDD trên địa bàn Thành phố Hà Nội	150
Phụ lục 2: Bảng hỏi điều tra đối với các chuyên gia và nhà quản lý địa phương và nhà nước về hoạt động bán lẻ nói chung và bán lẻ ĐTDD trên địa bàn Thành phố Hà Nội	161
Phụ lục 3: Bảng hỏi điều tra đối với các khách mua hàng tại các chuỗi CHBL ĐTDD trên địa bàn Thành phố Hà Nội	164
Phụ lục 4: Kết quả điều tra đối với các nhà quản lý trong các chuỗi CHBL ĐTDD trên địa bàn Thành phố Hà Nội.....	167

Phụ lục 5: Kết quả kiểm định EFA đối với khảo sát điều tra đối với các nhà quản lý trong các chuỗi CHBL ĐTDD trên địa bàn Thành phố Hà Nội	186
Phụ lục 6: Kết quả kiểm định CFA đối với khảo sát điều tra đối với các nhà quản lý trong các chuỗi CHBL ĐTDD trên địa bàn Thành phố Hà Nội	188
Phụ lục 7: Kết quả phân tích hồi quy đối với khảo sát điều tra đối với các nhà quản lý trong các chuỗi CHBL ĐTDD trên địa bàn Thành phố Hà Nội.....	196
Phụ lục 8: Kết quả điều tra đối với các chuyên gia và nhà quản lý địa phương và nhà nước về hoạt động bán lẻ nói chung và bán lẻ ĐTDD trên địa bàn Thành phố Hà Nội	197
Phụ lục 9: Kết quả điều tra đối với các khách mua hàng tại các chuỗi CHBL ĐTDD trên địa bàn Thành phố Hà Nội	202

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Chữ viết tắt	Chữ viết đầy đủ
BCT	Bộ Công thương
BTM	Bộ Thương mại
CHBL	Cửa hàng bán lẻ
CHBLĐTDD	Cửa hàng bán lẻ điện thoại di động
CP	Chính phủ
DN	Doanh nghiệp
ĐTDD	Điện thoại di động
MWG	Công ty cổ phần Thế giới di động
NĐ	Nghị định
QĐ	Quyết định
TTTM	Trung tâm thương mại
VPBS	Công Ty Chứng khoán Ngân hàng Việt Nam Thịnh Vượng
WTO	Tổ chức thương mại thế giới

DANH MỤC BẢNG BIỂU

TT	Tên bảng	Trang
	Bảng 1.1: Phân loại chuỗi cửa hàng chuyên doanh theo hệ thống Bắc Mỹ.....	18
	Bảng 1.2: Các dạng hành vi mua của người tiêu dùng	38
	Bảng 1.3: Giả thuyết nghiên cứu sự phát triển kinh doanh chuỗi CHBL	50
	Bảng 2.1: Các chỉ số phát triển kinh tế chính của Hà Nội năm 2015 và 2016	59
	Bảng 2.2: Tình hình kinh doanh của Trần Anh.....	78
	Bảng 2.3: Tình hình kinh doanh của Hệ thống thế giới di động.....	79
	Bảng 2.4: Tình hình kinh doanh của FPT	79
	Bảng 2.5: Các đối tượng nghiên cứu định tính và định lượng	80
	Bảng 2.6: Kiểm định đo lường các biến độc lập.....	82
	Bảng 2.7: Kết quả hồi quy.....	84

DANH MỤC HÌNH VẼ

TT	Tên hình	Trang
	Hình 1.1: Mô hình chuỗi cửa hàng bán lẻ.....	15
	Hình 1.2: Minh họa lý thuyết “Bánh xe bán lẻ” của Macolm P.McNair.....	27
	Hình 1.3: Mô hình năm áp lực của Porter.....	31
	Hình 1.4: Năm mức độ sản phẩm.....	42
	Hình 1.5: Mô hình phát triển kinh doanh chuỗi CHBL ĐTDD trên địa bàn Hà Nội	50
	Hình 1.6: Thị phần bán lẻ tại Vương quốc Anh.....	53
	Hình 1.7: Hiệu quả hoạt động của Tesco	54
	Hình 2.1: So sánh tăng trưởng kinh tế của Hà Nội và các thành phố lớn khác	58
	Hình 2.2: So sánh chỉ số CPI của Hà Nội và Thành phố Hồ Chí Minh từ 2007 đến 2016.....	59
	Hình 2.3: Cơ cấu kinh tế của Hà Nội qua các năm từ 1990 đến 2016.....	60
	Hình 2.4: Dân số Hà Nội giai đoạn từ năm 2010 đến năm 2015	61
	Hình 2.5: Tỷ trọng dân số Hà Nội theo khu vực.....	62
	Hình 2.6: So sánh thu nhập của Hà Nội và các thành phố lớn khác	63
	Hình 2.7: Cơ cấu chi tiêu của cư dân và hộ gia đình tại Hà Nội.....	63
	Hình 2.8: So sánh tần suất mua sản phẩm điện tử mới từ năm 2012 - 2014 tại Hà Nội	64
	Hình 2.9: Xu hướng dịch chuyển từ điện thoại phổ thông sang điện thoại thông minh ..	65
	Hình 2.10: Mẫu điều tra nhà quản lý trong các chuỗi CHBL ĐTDD	81
	Hình 2.11: Mẫu điều tra chuyên gia và nhà quản lý nhà nước	81
	Hình 2.12: Mẫu điều tra khách mua hàng tại các chuỗi CHBL ĐTDD.....	82
	Hình 2.13: Thực trạng môi trường chính trị và pháp luật.....	87
	Hình 2.14: Thực trạng môi trường kinh tế	88
	Hình 2.15: Thực trạng môi trường văn hóa và xã hội.....	88
	Hình 2.16: Thực trạng môi trường công nghệ	89
	Hình 2.17: Thực trạng nhà cung ứng	90
	Hình 2.18: Thực trạng hoạt động hỗ trợ từ các cơ quan quản lý nhà nước	94
	Hình 2.19: Thực trạng định vị thực hành giá bán lẻ	97
	Hình 2.20: Thực trạng phát triển kênh phân phối bán lẻ của chuỗi CHBL	98
	Hình 2.21: Thực trạng phát triển hoạt động điều hành trong chuỗi CHBL	98